
Geometria

6. harjoitustehtävät

---

1. Määritellään isometria $T: \mathbb{E}^2 \rightarrow \mathbb{E}^2$ yhtälöllä $T(x_1, x_2) = (x_2 + 2, x_1 + 2)$. Osoita, että T on liukupeilaus. Mikä on T :n akseli ℓ ? Esitä T muodossa $T = \Omega_\alpha \circ \Omega_\beta \circ \Omega_\ell$, missä α ja β ovat suoran ℓ normaaleja.

2. Olkoot ℓ ja m kaksi eri suoraa. Osoita, että $\Omega_\ell \circ \Omega_m = \Omega_m \circ \Omega_\ell$, jos ja vain jos $\ell \perp m$.

3. Olkoot α ja β kaksi suoran ℓ normaalia. Osoita, että

$$\Omega_\ell \circ \Omega_\alpha \circ \Omega_\beta = \Omega_\alpha \circ \Omega_\beta \circ \Omega_\ell,$$

ts. että siirto pitkin suoraa ℓ ja peilaus suorassa ℓ kommutoitavat.

4. Olkoot S ja T liukupeilauksia, joiden akselit ovat yhdensuuntaisia. Millainen kuvaus on $T \circ S$?

5. Olkoot P, Q, R ja S neljä sellaista pistettä, että mitkään kolme niistä ei ole kollineaarista. Olkoot A, B, C ja D janojen PQ, QR, RS ja SP keskipisteet. Osoita, että $\overleftrightarrow{AB} \parallel \overleftrightarrow{CD}$ tai $\overleftrightarrow{AB} = \overleftrightarrow{CD}$, ja että $\overleftrightarrow{AD} \parallel \overleftrightarrow{BC}$ tai $\overleftrightarrow{AD} = \overleftrightarrow{BC}$. Milloin kaksi mainituista suorista voi yhtyä?

6. Olkoot S ja T isometrioita sekä $S_0 = T \circ S \circ T^{-1}$.

a) Osoita, että piste P on S :n kiintopiste, jos ja vain jos $T(P)$ on S_0 :n kiintopiste.

b) Osoita, että ℓ on S :n kiintosuora, jos ja vain jos $T(\ell)$ on S_0 :n kiintosuora.

7. Olkoon Ω_ℓ peilaus. Osoita, että on olemassa siirto tai kierto T siten, että $T \circ \Omega_\ell \circ T^{-1}$ on peilaus $(x_1, x_2) \mapsto (x_1, -x_2)$.

8. Osoita tehtävien 6 ja 7 avulla: Peilauksella Ω_ℓ on kiintopisteinä kaikki suoran ℓ pisteet ja vain nämä. Peilauksella Ω_ℓ on kiintosuorina suoran ℓ lisäksi kaikki ℓ :n normaalit ja vain nämä.